

Sıfır Emisyon Günü

Kadın için Teknoloji

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Sürdürülebilirlik Bülteni

Eylül 2021 - Sayı: 7

21 EYLÜL SIFIR EMİSYON GÜNÜ

Eylül ayı içinde Avrupa Hareketlilik Haftası ile birlikte Dünya Sıfır Emisyon Günü'nü de kutladık. 2008 yılında Kanadalı bir şirket tarafından karbon emisyonlarının azalımında farkındalık oluşturmak amacıyla kutlanmayan başlanan Sıfır Emisyon Günü günümüzde dünya çapında kutlanmaktadır.

Oldukça basit bir mesaj içeren bu özel gün "Gezegeneimize yılda bir gün de olsa dinlenme hakkı verin" mesajını vermektedir. Karbon emisyonlarınızı nasıl azaltacağınızı merak ediyorsanız Sürdürülebilirlik Bülteni 01 sayımıza göz atmanızı önermekteyiz.

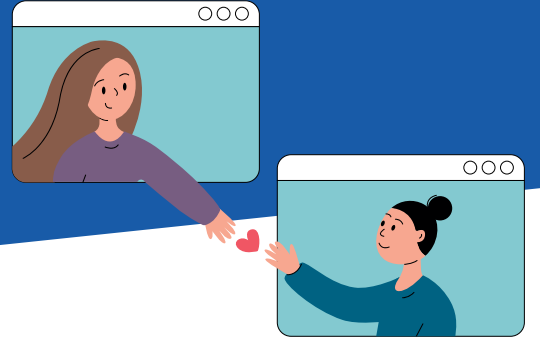
Kadın İçin Teknoloji

2007 yılından bu yana sürdürdüğümüz Kadın için Teknoloji Projesi ile toplumsal cinsiyet eşitliği adına Türkiye'de bilgisayar ve internet kullanımında daha geride olan kadınların dijital okuryazar olmasına katkıda bulunuyoruz. Kadınları sosyal ve kültürel hayat ile teknoloji kullanımında etkin hale getirmek amacıyla güden proje kapsamında bugüne kadar Türkiye çapında 20 binden fazla kadına ücretsiz dijital okuryazarlık eğitimi sağladık. 2020 ve 2021 yıllarında pandemi nedeniyle online olarak devam eden eğitimlere Türkiye'nin dört bir yanından 4000'i aşkın kadın katıldı. Temel bilgisayar kullanımı ve Office programlarının yanı sıra sosyal medya e-hizmetler, güvenli internet ve mobil cihaz kullanımı gibi temel konuları içeren eğitimlerle, kadınların, başta çocukları, torunları olmak üzere yakın çevreleri ve dünya ile etkileşim halinde olması, ilgi alanlarına göre istedikleri bilgiye kolayca erişmesi, banka işlemleri, online alışveriş gibi hayatı kolaylaştıran işlemleri yapabilmeleri ve sosyal medya platformlarını etkin şekilde takip ederek işleriyle ilgili kullanmaları mümkün oluyor.

Eğitimlere katılan kadınlar, teknoloji öğrendikleri için kendilerini daha özgüvenli, eşit ve güçlü hissettiklerini paylaşıyorlar. Projemizi kadınların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirerek sürdürmeye devam ediyoruz. Bu doğrultuda, Sabancı Vakfı ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu ile birlikte şiddet gören ve sesini duyurabileceği teknolojiye erişimi kısıtlı olan kadınları ihtiyaç duydukları teknolojiyle buluşturmak amacıyla, kullanılmayan akıllı telefonları topluyor, kontrol ve bakımlarını yaparak kadınlara ulaştırıyoruz.

Aynı zamanda UN Global Compact ve UN Women'ın ortak girişimi olan Kadının Güçlenmesi Prensipleri'ni (WEPIs) 2018 yılında imzalayıp, toplumsal cinsiyet eşitliğini ilerletecek şirket politikaları oluşturmaya yönelik 7 ilkeye taahhüt verdik ve Türkiye'de bu platforma katılan ilk teknoloji perakende şirketi olduk. Toplumsal cinsiyet eşitliği için mücadele eden Yanındayız Derneđi'ne de destek vererek, perakende ve tüketici ürünleri sektöründe çalışan kadın liderleri destekleyen, üst düzey kadın yöneticilerin sayısını artırmayı ve gelişimlerine katkıda bulunmayı misyon edinen Lead Network'ün de kurumsal üyeleri arasında yer almaktayız. Toplumsal cinsiyet eşitliği için gerçekleştirdiğimiz bu projelerimiz ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 5 : Toplumsal Cinsiyet Eşitliği'nin amacına ve hedeflerine katkıda bulunmaktayız.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Kadınlar ve kız çocuklarına karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması yalnız temel insan hakkı değildir, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmayı hızlandırmak için kritik önem taşır. Kadınlar ve kız çocuklarının güçlendirilmesinin çarpan etkisi yarattığı ve ekonomik büyümeyi ve her alanda gelişmeyi hızlandırdığı defalarca kanıtlanmıştır.

UNDP, 2000 yılından bu yana, diğer BM ortakları ve uluslararası toplum ile birlikte, toplumsal cinsiyet eşitliğini, çalışmalarının merkezine almış durumdadır. Günümüzde, 15 yıl öncesine göre daha çok sayıda kız çocuğu okula gidiyor; bölgelerin çoğunda ilköğretimde cinsiyet eşitliği sağlanmış durumdadır. Kadınlar artık, tarım dışında ücretli işgücünün %41'ini oluşturuyor; bu oran 1990 yılında %35 idi.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, bu başarıların üzerine inşa ederek, kadınlar ve kız çocuklarına karşı ayrımcılığı her yerde ortadan kaldırmayı hedefliyor. Bazı bölgelerde işgücü piyasasında hala büyük eşitsizlikler var, kadınlar hala işe eşit erişime sahip değiller. Cinsel şiddet ve istismar, ücretsiz bakım, ev işlerinin eşitsiz bölüşümü ve kamu görevlerinde ayrımcılık hala büyük engel teşkil ediyor.

Bu hedefin gerçekleştirilmesi için, kadınların arazi ve mülk gibi ekonomik

kaynaklar üzerinde eşit haklara sahip olmasını sağlamak hayati önem taşıyan bir hedeftir. Aynı şekilde, cinsel ve üreme sağlığına herkesin erişmesini sağlamak da hayati önem taşıyor. Günümüzde kamu görevindeki kadın sayısı her zamankinden daha yüksek; ancak kadın liderlerin teşvik edilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini daha ileriye götürecek politikalar ve mevzuatın güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Hedefleri nelerdir?

- Kadınlar ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması
- Kadınlar ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddet ve istismarın ortadan kaldırılması
- Zorla evlendirme ve kadın sünnetinin bitirilmesi
- Ücretsiz bakım hizmetine değer biçilmesi ve hane içi sorumlulukların paylaşımının teşvik edilmesi
- Liderlik ve karar almada tam katılımın güvence altına alınması
- Üreme sağlığı ve haklarına evrensel erişim

- Ekonomik kaynaklar, emlak mülkiyeti ve finansal hizmetlerde eşit haklar
- Kadınların güçlenmesinin teknoloji yoluyla desteklenmesi
- Toplumsal cinsiyet eşitliği için uygulanabilir mevzuatın ve politikaların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi

Toplumsal cinsiyet eşitliği neden önemli?

Toplumsal cinsiyet eşitliği ile toplumda kadın ve kız çocuklarının konumlarının güçlendirilmesi hedefleniyor. Kadınlar ve kız çocukları dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 50'sini oluşturuyor. Bu dünyanın potansiyelinin de yarısını oluşturdukları anlamına geliyor. Ancak toplumsal cinsiyet eşitsizliği günümüzde çok yaygın. Bu da toplumsal ilerlemeyi engelliyor. 2014 itibarıyla 143 ülke anayasalarında kadın erkek eşitliğini garanti altına almış bulunuyor. 52 ülkenin daha bu adımı atması gerekiyor.

Nerede yaşıyor olursanız olun, toplumsal cinsiyet eşitliği temel bir insan hakkıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmek, yoksulluğu azaltmak, sağlığı, eğitimi, korumayı ve refahı desteklemek dahil olmak üzere kız ve erkek çocuklar için sağlıklı bir toplum demektir. Kız çocuklarının eğitimine yatırım ve evlenme yaşlarını ileriye almak, harcanan her ABD Dolarına karşılık 5 ABD Doları geri dönüş elde etmek demektir. Kadınlar için gelir getirici programlara yatırım ise harcanan her 1 ABD Dolarına karşılık 7 ABD Doları geri dönüş elde etmek demektir.

Cinsiyet eşitsizliğinin bıraktığı etkiler ve karşılaşılan zorluklar nelerdir?

Eşitsizliklerle karşılaşma kızlar için doğumdan itibaren başlar ve yaşamları boyu peşlerini bırakmayabilir. Bazı ülkelerde kız çocukları ölüm oranı sağlık hizmetleri ve yeterli beslenmeden mahrum bırakıldıkları için erkek çocuklarına kıyasla daha yüksek gerçekleşiyor. Kızlar ergenliğe erişmeleri ile birlikte daha fazla eşitsizlikle karşılaşılıyor. Çocuk damattan çok daha fazla çocuk gelin var. Küresel olarak her yıl yaklaşık 15 milyon 18 yaş altı kız çocuğu evlendiriliyor. Bu da günde 37 bin çocuğun gelin olduğu anlamına geliyor.

Küçük yaşta evlenmek kız çocuklarının eğitimini de etkiliyor. Gelişmekte olan ülkelerin üçte biri okullaşmada kız erkek eşitliğini sağlayabilmiş değil. Alt Sahra, Okyanusya ve Batı Asya'da kız çocukları hala ilk ve orta öğrenim alma konusunda engellerle karşılaşılıyor.

Dünya genelinde kadınların yüzde 35'i partnerlerinin ya da tanıdıklarının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalıyor. Afrika ve Ortadoğu'da yaklaşık 133 milyon kız çocuğunun kadın sünnetine maruz kaldığı tahmin ediliyor. Söz konusu uygulama, kız çocuklarının kalıcı sağlık sorunları yaşamalarına, HIV/AIDS dahil hastalık kapmalarına ve kısır kalmalarına varan sonuçlar doğurabiliyor.

Ne yapabilirim?

Kız çocuklarının eğitimine devam etmesine destek olabilirsiniz. Cinsel ve üreme sağlığı hizmetlerine erişim hakkı için mücadele verebilirsiniz. Fırsat eşitliğinin önüne konan bilinçli ya da bilinçsiz görünür ve görünmez engelleri ortadan kaldırmak için mücadele edebilirsiniz. Eğer bir erkek ya da oğlan çocuğu iseniz, kadınlar ve kız çocukları ile birlikte toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için çalışabilir, sağlıklı, saygılı bir ilişkiyi kucaklayabilirsiniz. Kadın sünneti gibi uygulamaların sonlandırılmasına yönelik kampanyalara mali katkı sağlayabilir, kız çocuklarının ve kadınların haklarını kısıtlayan ve tam potansiyellerini ortaya koymalarını engelleyen olumsuz yasaların kaldırılması için çalışabilirsiniz. Değişimin dil ile başladığını unutmadan eril ve cinsiyetçi dil kalıplarını terk edebilirsiniz.

Kaynaklar:

1. <https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals/goal-5-gender-equality.html>
2. <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/toplumsal-cinsiyet-esitligi/>
3. https://www.kureselamaclar.org/wp-content/uploads/5_Toplumsal_Cinsiyet_Esitligi.pdf